

Panun pakinoita

Pyhäpakinaa Oulaisista

Kaus on kaikkunut Oulaisten kirkonkellojen ääni!

Seurakuntansa vanhan kirkon 200-vuotismuiston kunniaksi kirjoittamassaan historiikissa rovasti Einari Peura on alkulauseen ovsiokoksi merkinnyt sanat "Kirkko näkyy". Tekstissään hän osoittaa, että se todellakin näkyy, maisilla silmilläkin, varsinkin kauas. Kun tässä lötkössä viime sunnuntaina vietettiin suurin juhla, tämän Herranhuoneen sana todella myös kuuluu kauas, sillä yleisradion sunnuntaiamuiseen ohjelmaan oli merkitty sanat "Oulaisten kirkonkellot: kutsuvat".

Oli viihtyisää vövähtää tämän tunnelmallisen kirkon vaiheilla. Vuosia sitten jo syntyi minulla siitä oma mielikuvani jonkinlaisesta satulokirkosta nörtkin entisvanhassa hyvissä kiiltopostikorteissa. Siihen, noin etäältä katsottuna varsinkin antoi pöparkulun värinen kirkko kattorasastajan eli kuppitorin sinisine ikkunatuokkuneen helposti aiheita. Mutta tunnelma ei ole vähääkään kärsinyt, vaikka sittemmin olen joutunut pyhäkköä lähellekin. Viime sunnuntai-ilisen juhlan yhteydessä siellä kiimiyi huomio myös kirkon erikoislaatuksiin seinämaalauksiin, jotka ovat hyvin tyyppisiä kaikkileikin 1700-luvun lopulla käytännössä olleille pohjalaisille puukirkkoillemme. Määän erinomaisia taideteoksia nämä kirkkojemme monumentaalimaalaukset yleensäkin eivät ole, mutta osaksi tietämättömyydestä, osaksi joidenkin ajankohlien alhaasta ajattelutavasta johtuen niiden osaksi monin paikoin tuli suorastaan halveksuntaa, jota ne eivät olisi ansainneet. Useimmissa kirkkoissa maalaukset kuitenkin jo nykyhetkeen mennessä on saatu uudelleen esiin ja estistettyä asiantuntijain avulla. Nämä Oulaisten kirkon kuusi suurikokoista seinämaalausta ovat kaikki Erik Westzyntius nuoremman käsialaa ja tunnettu taidehistorioitsija, Suomen Akatemian jäsen Onni Oksanenkin mainitsee ne Suomen taiteen historiassaan, vieläpä sanoo, että niissä on melko onnistuneita yksityiskohtia. Mainittu kirkkomaalarin samanniminen isä on maalannut Alavieskan kirkoon raamatunhistoriallisia kuvia, joista Oksanen julkaisee kuvanäytteenkin.

Oulaisissa oli tämän kaksinkertaisen juhlapäivän menkeissä tehty työtä paljon. Kyllä siinä seurakunnan pää varmasti oli joutunut vahvomaan toisenkin yön eikä vain hän, vaan myös hänen apulaistensa, joita tällä kertaa tehtävässä

on pitänyt olla monia ja monenlaisia. Sydäimestä varmaan tulivat lyvasi Peuran sanat päivällisillä hänen kiittäessään apulaistaan ja erilaisia toimikuntia, omäntätoimikuntaa nyt erikoisesti, sillä enemmän kuin leipä ja vesi kalaa piti olla hellepäivän kolmattatuhantiselälle vierasjoukko. Kahvikin kuului jo kerran loppuneen, mutta vain väliaikaisesti. Sitten loppui jo kääntökin ja virvokkeet kai niin tarkkaan, ettei niitä lopulta ollut koko kirkonkylässä. Mutta kirkkoherran kiitoksiin palatakseni, niin jos saivat ansiosta osansa yksi ja toinen, niin "yliseremontimestari" rehtori Jouko Karanko, varmasti ansaitsi erikoismainintansa hänkin. Oksen arvioitu oli kuitenkin sekin puheenvuoro, jossa tämän jälkeen isäntämiehen vakasalla äänellä julistettiin, että "vaikka meidän rovasti on monia nimiä maininnut, niin yhden hän kuitenkin näyttää kokonaan unohtaneen..." Se yksi oli — rovasti Peura itse! Juoksemista siinä varmaan on ollut ruustinnallakin, mutta yhtä herttaisena ja hymyilevänä hänet silti aina tapaa.

Oulaistelaaiset olivat tämän kirkkojuhlaansa yhteydessä paljastettuun sankarimuistomerkin hyvin tyytyväisiä ja taitelija Oskari Jauhianen, hiljainen ja vaatimaton mestarimme, joka itse oli läsnä, sai tunnustusta julkisissa niinkuin yksityisissäkin puheenvuoroissa. Tässä hänen nyt viimeksi valmistuneessa hautamuistomerkinsään on jotain samaa tunnelmaa kuin Oulunkin suuressa kolmospätsäsaassa: rauhan ja hiljaisen nöyryyden tunnelmaa. — Monet kiitokset sai myös arkkitehti Uki Heikkinen hauta-alueen astma-kaavallisesta ratkaisustaan, jota oli pidetty suorastaan mahdollottomana yleensä ollekaan ratkaista. Nyt, varsinaisesta sankariristialueesta hieman syrjässä, muuttamaa porrasta alempana kirkkokentälle päin, tämä Jauhianen huomaa pääse: oikeuksiansa, minkä lisäksi muistotilaisuuksia tms. järjestettäessä sen eteen jää riittävä suuri alue. Samalla säästyvät sankarit haudat kaikelta vahingolta, minkä suurten joukkojen kokoontuminen yhtäältä pakku käytävillä aina aiheuttaa.

Oulaisten uuden hautausmaan — kirkkopuiston, sanoisin — työt ovat jo ehtineet niin pitkälle, että Oksanenkin kävijä saa selvän kuvan kokonaisuudesta sellaisena kuin millaiseksi se on suunniteltu. Ja siitä tulee todella kaunis puisto, joka antaa oman lisänsä koko kirkonkylän kyläkuvan. Ilmanko

sitä monet vanhatkin siellä haastelivat.

Tämä kirkkojuhla oli herättänyt paljon huomiota laajallakin alueella mutta erikoisinta oli kuitenkin, että muudan vanha seurakuntalainen, joka nyt työskentelee tai — ikänsä takia — pikemminkin eleele suuren Amerikan Michiganissa oli hetimitä lähestyvistä juhlista lehdistä luettuaan tilannut edestakaisen lentolipun Suomeen. Ja myös lensi ja tuli juhliille palataksseen lähiaikoina takaisin monin terveisin kuormattuna, monin hyvin toivotuksin evästettyinä monin varmaan mieluisin ja lämmittäviä muistoja rikastuneena.

Panun